

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6951

Ügyszám: 55/2008/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

57/2008. (VIII. 04.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **a mosonmagyaróvári Panaszos¹** 2008. április 30-án előterjesztett panaszát a 2008. augusztus 4-én – dr. Juhász Imre elnökhelyettes, testületi tag távollétében – megtartott zárt ülése alapján

á t t e s z i

az ügyben hatáskörrel és illetékességgel rendelkező szerv, jelen esetben a Győri Rendőrkapitányság vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor, ezért a Testület a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 93.§-ának (2) bekezdése szerint a panasz áttételéről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos előadása szerint 2008. április 22-én éjfél és fél egy közötti időpontban, Győrben a Kármelita templom felől haladt a Kazinczy Ferenc úton a Széchenyi tér irányába a saját tulajdonában lévő JGT-434 forgalmi rendszámú, Volkswagen típusú gépkocsival. A panaszos egyik barátját fuvarozta haza a Kazinczy utcában lévő otthonába, amelynek pontos házszámát nem tudja. Megállt az említett barát háza előtt, aki kiszállt az autóból, a panaszos pedig egyedül indult tovább az autóval a Kazinczy úton a Széchenyi tér irányába. A

¹ A Panaszos személyes adatait (név, lakcím) az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése alapján töröltük.

térre érve onnan balra kanyarodott, mert úgy tudta, hogy az nem tilos. Kanyarodás közben észlelte, hogy tőle balra áll egy Skoda Octavia típusú rendőrautó, amely mellett elhaladt. Elmondása szerint a tükörbe nézve látta, amint a rendőrautó gyorsan megfordul. Megjegyzi, hogy a rendőrautón nem használtak kék fényt, illetve szirénát, mert ő megállt, így azokra nem volt szükség.

A rendőrautóból két rendőr szállt ki, egy nő és egy férfi, mindketten egyenruhában. A panaszost arról kérdezték, van-e behajtási engedélye, mire ő közölte, hogy nincs, és hozzátette, hogy csak a barátját vitte haza.

A férfi rendőr ezután azt kérdezte a panaszostól, hogy kinek a tulajdonában van az általa vezetett gépjármű. A panaszos közölte, hogy a tulajdonos ő maga. Ezt követően a férfi rendőr elkérte a panaszostól a gépkocsi forgalmi engedélyét, majd röviddel ezután megkérdezte a panaszost, hogy képzele, hogy ő elhiszi azt, hogy 1953-ban született. A panaszos válaszában előadta, hogy nem ő született 1953-ban, hanem az édesapja, aki a kocsit üzemben tartója. Válaszát elmondása szerint mosolyogva adta elő, mert mulatságosnak találta a feltett kérdést. Erre reagálva a rendőrnő megkérdezte tőle, hogy „mi olyan vicces ezen”. A panaszos válaszolt, hogy szerinte nincs ebben semmi vicces, de ő egy „jó kedélyű ember”. A férfi rendőr ezt követően közölte a panaszossal, hogy 20.000 forint helyszíni bírságot szab ki rá.

A bírság kiszabásának közlését követően a panaszos elismerte a szabálysértés elkövetését, vagyis hogy engedély nélkül hajtott be a térre, de a bírság összegét, azaz a 20.000 forintot nem fogadta el, mert úgy tudta, hogy ez a maximálisan kiszabható összeg, ő viszont tudomása szerint nem követett el a térre engedély nélkül történő behajtáson kívül más szabálysértést.

Ezek után a rendőr közölte a panaszossal, hogy fel fogják jelenteni, és kérdezte a panaszost, hogy kíván-e nyilatkozni, ám ő nem élt ezzel a lehetőséggel.

Mindezek után – amíg a rendőr a feljelentést írta – a panaszos „rakodni” kezdett az autóban, aminek során kezébe került a hűga jogosítványa. Ezt látva a rendőr felelősségre vonta a panaszost, hogy miért van a hűga jogosítványa az autóban, hiszen ő nem jogosult vezetni az autót. A panaszos nem értette a felvetést, de tájékoztatta a rendőrt, hogy a hűgának van meghatalmazása az autó vezetésére.

A panaszos az ezt követően kitöltött nyilatkozaton nem vitatta a szabálysértés elkövetését. A nyilatkozat aláírásával kapcsolatban ugyanakkor megjegyzi, hogy a rendőr kétségbe vonta, hogy saját aláírását használja. A panaszos erre reagálva felhívta az intézkedő rendőr figyelmét, hogy az aláírást összevetve a még nála lévő személyi igazolványban szereplő aláírással, ellenőrizheti, hogy a szokásos

aláírását használja-e. A nyilatkozat aláírásával az intézkedés befejeződött, a panaszos távozott a helyszínről.

A fentebb leírtak alapján a panaszos a maximális összegű bírság kiszabása miatt kívánt panasszal élni. Elmondása szerint nem érti, hogy miért kapta a legmagasabb összegű bírságot, mivel megítélése szerint ezt az általa elkövetett szabálysértés súlya nem indokolta. A 20.000 forintos bírságot aránytalannak találja.

Szintén sérelmezi a rendőrök által használt, általa támadónak és megalázásnak érzett hangnemet és azt, hogy álláspontja szerint a rendőrök „szinte mindenbe belekötöttek” (felelősségre vonták, mert nála volt a húga jogosítványa, illetve, azt feltételezték, hogy a nyilatkozat aláírásakor nem a saját aláírását használta).

Tekintettel arra, hogy a panaszos a helyszíni bírság kiszabását nem vette tudomásul, az eljáró rendőrök feljelentése alapján vele szemben lefolytatták az eljárást. A Testület rendelkezésére bocsátott iratok szerint ennek során – azt is figyelembe véve, hogy a panaszost az eljárást megelőző két évben kétszer vonták felelősségre szabálysértés elkövetése miatt – a panaszosra 10.000 forint szabálysértési bírságot szabtak ki a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése miatt.

II.

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”.

Helyszíni bírság kiszabására a rendőrséget a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 134. §-a jogosítja fel. A helyszíni bírság összege a 135. § alapján háromezer forinttól húszezer forintig terjedhet. A jogszabályhely rögzíti továbbá, hogy ha az elkövető a helyszíni bírság kiszabását tudomásul veszi, a bírságolás ellen jogorvoslatnak helye nincs, amennyiben azonban a helyszíni bírság kiszabását az intézkedés alá vont személy nem veszi tudomásul, a szabálysértési eljárást a 137. § alapján az egyébként irányadó rendelkezések szerint kell lefolytatni.

A helyszíni bírságolás részletes szabályairól szóló 10/2000. (II. 23.) BM rendelet szerint, ha a jogszabály helyszíni bírság kiszabását lehetővé teszi és a hatóság tagja a helyszíni bírság kiszabása mellett dönt, ezt közli az elkövetővel, egyben tájékoztatja a jogkövetkezményekről, valamint a szabálysértéshez rendelt közúti

közlekedési előéleti pontról. Ha az elkövető a helyszíni bírságolás tényét nem veszi tudomásul vagy a helyszíni bírság összegét vitatja, a hatóság tagja a helyszíni bírságolást befejezi és közli az elkövetővel, hogy feljelentést tesz.

A fenti hivatkozásokból egyértelműen megállapítható, hogy a közúti közlekedési szabályainak megszegése esetén a rendőrség által alkalmazható helyszíni bírság kiszabására (illetve a kiszabott összeg meghatározására) az Rtv-hez képest speciális eljárási rend vonatkozik, speciális eljárási szabályokkal. Ezért a bírság kiszabása nem minősül olyan intézkedésnek, amely az Rtv. 92. §-a alapján a Testület által vizsgálható lenne, azaz ebben a kérdésben a Testületnek nincs hatásköre állást foglalni.

Ugyanakkor e tekintetben a Testület fontosnak tartja a Győri Rendőrkapitányságnak jelezni, hogy az utóbb kiszabott 10.000 forintos szabálysértési bírság fényében nem tűnik megalapozatlannak a panaszos azon vélekedése, hogy a vele szemben eredetileg alkalmazni kívánt 20.000 forintos, maximális helyszíni bírság eltúlzott volt. Ezt támasztja alá, hogy a szabálysértési hatóság még a panaszos „előéletének” fényében is elégségesnek tartotta a 10.000 forintos összeget, míg a helyszínen intézkedő rendőr úgy szabott ki ennél kétszer magasabb összegű bírságot, hogy a panaszos két korábbi felelősségre vonásáról nem is volt tudomása.

A panasznak az a része, amely a rendőri fellépés módjára, a rendőrök által alkalmazott hangnemre vonatkozik, a Testület által vizsgálható. Az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdése szerint a Rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az Rtv. 13. §-ának (2) bekezdése értelmében a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni, amely norma annak ellenére beemeli az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdésében foglalt szabály érvényesülésének vizsgálatát a Testület hatáskörébe, hogy az egyébként az Rtv. IV-VI. fejezetén kívül helyezkedik el.

Panaszos előadását az intézkedés módja és az intézkedés során elhangzottak tekintetében éppen az eltúlzott összegű helyszíni bírság támasztja alá – az intézkedő rendőrök és a panaszos között a panaszosnak a rendőrök által lekezelőként értelmezett derűtsége miatt kialakult feszültség életszerű indokát adja annak, hogy egy viszonylag kis súlyú közlekedési szabálysértés miatt miért döntöttek a rendőrök a maximális helyszíni bírság kiszabása mellett. Ennek alapján a Testület a panaszosnak az intézkedés mikéntjére vonatkozó előadását elfogadta a megállapított tényállás alapjául.

Az ellenséges rendőri hangnem és az a feltételezés, hogy a panaszos nem a saját aláírását használja, a Testület megállapítása szerint sértette a panaszos méltóságát, így a Testület állásfoglalásának előfeltételét jelentő alapvető jogsérelem megvalósult.

Ugyanakkor a Testület eljárásnak az is feltétele, hogy az alapvető jog sérelme a csekély mértéket meghaladja: az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése értelmében a „Testület az alapvető jogot [...] csekély mértékben sértő intézkedéssel szemben előterjesztett panaszt az intézkedést fogyanatosító szerv vezetőjéhez átteszi, illetve ha az áttétel ellen a panaszos panaszában előzetesen tiltakozott, az eljárást megszünteti”.

Jelen ügyben – tekintettel arra is, hogy az eltúlzott mértékű bírságot a szabálysértési hatóság az eljárásban mérsékelte – a Testület arra a következtetésre jutott, hogy a panaszos méltóságának kétségkívül megvalósult sérelme nem éri el azt a mértéket, amely a Testület állásfoglalását és a panasz országos főkapitánynak való megküldését indokolná. Mivel pedig a panaszos beadványában az áttétel ellen tiltakozó kijelentés nem szerepel, a Testület az ügyet átteszi az intézkedést fogyanatosító szerv – jelen esetben a Győri Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

Budapest, 2008. augusztus 4.

Dr. Kaltenbach Jenő sk.
elnök

Dr. Féja András sk.
testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra sk.
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf sk.
előadó testületi tag